

بررسی رابطه خوشبینی و اهمال کاری در دانشجویان کارشناسی پرستاری دانشگاه‌های علوم پزشکی شمال غرب ایران-۱۳۹۷

مه‌دی خان‌بابایی‌گول^۱، ریحانه میرمظهری^۲، عباسعلی درستی^۳

^۱ کارشناسی ارشد پرستاری، کمیته پژوهش پرستاری، بیمارستان امام رضا (ع)، مرکز تحقیقات سل و بیماری‌های ریوی، تبریز، ایران
^۲ کارشناس پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
^۳ استادیار، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، گروه بیهوشی، تبریز، ایران
 * نویسنده مسئول: عباسعلی درستی، استادیار، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، گروه بیهوشی، تبریز، ایران. ایمیل: Dorostia44@yahoo.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۰۹/۰۷

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۰۷/۲۵

چکیده

مقدمه: اهمال کاری در دانشجویان پرستاری می‌تواند، اثرات جبران‌ناپذیری برجای بگذارد، عوامل بسیار زیادی بر اهمال کاری مؤثر هستند که خوش‌بینی یکی از عواملی است که اثرات آن بر فرد اهمال کار نامشخص می‌باشد؛ از این‌رو مطالعه حاضر با هدف تعیین رابطه بین خوش‌بینی با اهمال کاری را در دانشجویان پرستاری انجام شده است.

روش کار: در این مطالعه توصیفی همبستگی که در طی سال ۱۳۹۷ در شمال غرب کشور انجام شد، ۳۱۵ دانشجوی پرستاری با روش نمونه‌گیری در دسترس وارد مطالعه شدند و ارتباط خوشبینی و اهمال کاری به کمک پرسشنامه‌های اهمال کاری تاکنم و خوشبینی شیبر و کارو با استفاده از آمار استنباطی همبستگی پیرسون و نسخه ۱۹ نرم افزار آماری SPSS سنجیده شد. میزان P کمتر از ۵ صدم معنی دار در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار اهمال کاری در دانشجویان ($0.3/50 \pm 25/47$) مطالعه حاضر در سطح بالایی قرار داشت حال آنکه میانگین و انحراف معیار خوشبینی ($0.4/01 \pm 32/69$) آنان در سطح متوسطی بود و دارای ارتباط آماری معنی داری بود ($0/001 = P$). همچنین میانگین اهمال کاری و خوشبینی با افزایش ترم، افزایش نشان داد. کمترین نمره اهمال کاری و خوشبینی در دانشجویان ترم یک و بیشترین آن در ترم آخر مشاهده شد.

نتیجه‌گیری: خوشبینی و اهمال کاری در دانشجویان شرکت کننده در مطالعه حاضر به ترتیب در سطوح بالا و متوسط بودند که با یکدیگر ارتباط معنی داری داشتند، از طرفی دیگر مشاهده شد که افزایش خوشبینی موجب اهمال کارتر شدن دانشجویان مورد مطالعه شد. محققین انجام مطالعات بنیادی و همچون عوامل مؤثر بر خوشبینی و اهمال کاری را پیشنهاد می‌کنند.

کلیدواژه‌ها: اهمال کاری، خوش‌بینی، دانشجوی پرستاری

تمامی حقوق نشر برای انجمن علمی پرستاری ایران محفوظ است.

مقدمه

سو بیان‌گر خودنظم‌جویی دانشجویان و از سوی دیگر رفتار ناسازگارانه و راهبرد دفاعی غیرمؤثری است که افراد برای پرهیز از شکست، حفظ عزت نفس و ارزش شخصی از آن بهره می‌جویند و پیامد مفیدی برای افراد سهل انگار ندارد [۳]. اهمال کاری افراد زیادی را تحت تأثیر قرار داده و از مشکلات گریبان‌گیری است که تقریباً همیشه بر بهره‌وری و

اهمال کاری به عنوان فقدان خودتنظیمی و تمایل در به تأخیر انداختن آن‌چه برای رسیدن به یک هدف ضروری است، توصیف می‌شود [۱]. این واژه از این طریق که فردی در ذهن خود فرض یا عزم به پایان رساندن کاری را دارد، ولی در اتمام آن در زمان مورد انتظار و دل‌خواه خود دچار شکست می‌شود، شناخته می‌شود [۲]. اهمال کاری از یک

انجام شد، نتایج نشان داد که پرستاران اهمال کار بیشترین خطاهای پرستاری و دارویی را گزارش کرده‌اند [۱۸]. از مفاهیم عاطفی‌ای که می‌تواند بر اهمال کاری و موفقیت تحصیلی، تأثیرگذار باشد، مفهوم خوش‌بینی است. خوش‌بینی یکی از موضوعات روان‌شناسی مثبت‌نگر است. هدف روان‌شناسی مثبت‌نگر ایجاد تغییر در روان‌شناسی است و قصد آن فراتر از ترمیم آسیب‌ها بوده و درصدد بهینه کردن کیفیت زندگی می‌باشد [۱۹].

بر طبق مدل Carver و Scheier خوش‌بینی و بدبینی به ترتیب انتظار نتایج فراگیر مثبت و منفی تعریف شده است. خوش‌بینی و بدبینی بر چگونگی سازگاری افراد با حوادث زندگی اثر می‌گذراند. این دو عامل بر انتظارات ذهنی افراد در هنگام مواجهه با مشکلات و بر رفتار آن‌ها هنگام غلبه بر مشکلات تأثیر می‌گذراند [۲۰]. شاید بتوان گفت، نوع نگاه فردی به مسائل و توجیه‌هایی که برای رفتارهای خود می‌آورد، می‌تواند اهمال کاری را تحت تأثیر خود قرار دهد. از سویی دیگر خوش‌بینی فرد و نگاه و دید مثبت که بر روی مسائل دارد، هم می‌تواند اعمال فرد را تحت تأثیر خود قرار دهد [۲۱]. می‌توان گفت، خوش‌بینی یا داشتن نوعی انتظار کلی مبنی بر این که در آینده، رویدادهای خوب بیشتر از رویدادهای بد اتفاق خواهند افتاد، می‌تواند، بر رفتار افراد و نحوه کنار آمدن آنها با مشکلات و رویدادهای فشارزای زندگی تأثیر بگذارد [۲۲].

خوش‌بینی می‌تواند فرد را اهمال کار و یا با دقت، منظم و نکته سنج کند؛ اما اینکه فرد اهمال کار خواهد شد و یا نکته‌سنج، سوالی است که از فردی به فرد دیگر، از محیطی به محیطی دیگر و از فرهنگی به فرهنگ دیگر جوابی متفاوت دارد [۲۳].

خوش‌بینی علاوه بر اثرات مثبتی که بر فرد دارد، می‌تواند موجب اهمال کاری، عدم ارتقای تحصیلی و شغلی و کاهش سطح دانش و آگاهی دانشجویان و افراد معمولی گردد [۲۴، ۲۵]. خوش‌بینی در گروه‌های مختلف نتایج متفاوتی را در پی دارد [۲۶]؛ درمیان دانشجویان پرستاری، خوش‌بینی می‌تواند موجب نتایج منفی همچون کاهش تبحر در مهارت‌های مداخله‌ای، کاهش نمرات امتحانی، افزایش استرس در مواجهه با بیماران و نتایج مثبتی مانند سطح پایین استرس و افسردگی، تمایل بیشتر به تمرین در کارگاه مهارت‌های بالینی و تمایل به انجام کار گروهی گردد [۲۷].

همان‌طور که قبلاً ذکر شد، خوش‌بینی می‌تواند فرد اهمال کار را بهتر و یا بدتر نماید، اما این که فرد اهمال کاری که خوشبین می‌باشد آیا بهتر خواهد شد و یا بدتر هنوز مبهم می‌باشد؛ از طرف دیگر با توجه به اینکه اهمال کاری می‌تواند بر کیفیت آموزش دانشجویان پرستاری مؤثر باشد؛ تأثیرات آن نامعلوم و ناشناخته می‌باشد. از طرفی، ممکن است این اثرات در صورتی که ناشناخته بمانند بر آینده شغلی آنان نیز اثرات نامطلوبی داشته باشد که در نهایت بر بدنه سلامت جامعه و حرفه پرستاری اثرات نامطلوبی برجای بگذارد که غیر قابل جبران باشد. از طرفی دیگر درجات خوش‌بینی در دانشجویان اهمال کار چه نتایجی دارد همگی سوالاتی هستند که جواب آنان به صورت دقیق روشن نیست. از این رو مطالعه حاضر با هدف تعیین رابطه بین خوش‌بینی با اهمال کاری در دانشجویان پرستاری دانشگاه‌های علوم پزشکی شمال غرب ایران انجام شده است.

بهبودی افراد اثر سوء دارد. اهمال کاری درخصوص تکالیف تحصیلی یک مشکل رایج در میان دانشجویان است و از مهم‌ترین علل شکست یا فقدان موفقیت فراگیران در یادگیری و دستیابی به برنامه‌های پیشرفت تحصیلی است. تقریباً یک چهارم دانشجویان گزارش می‌دهند که مکرراً تا درجه‌ای اهمال کاری می‌کنند که برای آنها ایجاد استرس کند، که این امر عملکرد آموزشی ضعیف آنها را موجب می‌شود [۴]. از مظاهر اهمال کاری پدیدار شدن ویژگی یا صفت اهمال کاری در محیط‌های آموزشی است که اهمال کاری تحصیلی نامیده می‌شود. اهمال کاری تحصیلی به تعویق انداختن کارهای فوری و انجام دادن کارهایی که اولویت کمتری دارند، اما برای فرد لذت بخش هستند، است. بنابراین انجام دادن وظایف فوری درسی به زمان بعد و گاهی آخرین لحظه، اهمال کاری تحصیلی است [۵]. این نوع از اهمال کاری یکی از بحث‌های مهمی است که در سال‌های اخیر مورد توجه بسیاری از پژوهش‌گران قرار گرفته و از آن به عنوان یک عادت بد و یک مشکل رفتاری یاد شده است که بسیاری از بزرگسالان در کارهای منظم روزانه تجربه می‌کنند که به صورت تمایلی غیرمنطقی برای انجام ندادن وظایف تحصیلی خود را نشان می‌دهد و با افزایش سطح استرس، موجب پیامدهای نامطلوب بر کمیت و کیفیت یادگیری می‌شود [۶-۸].

اهمال کاری تحصیلی یک پدیده بسیار معمول است و مطالعه اخیر نشان داده‌اند که ۷۰ درصد از دانش‌آموزان و دانشجویان وجود اهمال کاری را در فعالیت‌های علمی، آموزشی خود تأیید کرده‌اند [۶]. به نظر می‌رسد کارهایی که دانش‌آموزان یا دانشجویان در وظایف تحصیلی خود به تعویق می‌اندازند عبارت از: تعلل در آماده کردن و ارائه دادن تکالیف، کامل کردن پروژه‌ها، انجام دادن تکالیف خانگی و حتی آماده شدن برای امتحانات می‌باشد [۷]. عوامل متعددی دانشجویان را به اهمال کاری سوق می‌دهد که فقدان تعهد، فقدان راهنما، فقدان حمایت، مهارت‌های نامناسب مدیریت زمان، مشکلات اجتماعی و استرس از مهم‌ترین آنها هستند [۸]. به طور کلی از عوامل متعدد مرتبط با اهمال کاری تحصیلی می‌توان به عوامل جمعیت شناختی نظیر سن، جنسیت، رشته تحصیلی و عوامل روان‌شناختی نظیر هوش هیجانی و خودکارآمدی اشاره کرد [۹]. اهمال کاری می‌تواند موجب کاهش کیفیت یادگیری دانشجویان [۱۰]، افزایش استرس و افسردگی، کاهش حس رقابت و ترک از تحصیل در دانشجویانشود [۱۱].

اهمال کاری در بین تمامی گروه‌های تحصیلی اثرات منفی دارد [۱۲]، اما در میان گروه‌های علوم پزشکی به خصوص دانشجویان پرستاری اثرات جبران‌ناپذیری برجای می‌گذارد [۱۳]. اهمال کاری در دانشجویان پرستاری می‌تواند موجب عدم یادگیری مهارت‌های مراقبت از بیماران، کاهش سطح دانش و آگاهی دانشجویان و به تبع آن موجب خطاهای پرستاری و دارویی شود [۱۴]؛ درنهایت دانشجویان اهمال کار پس از ورود به محیط کار بیشتر از سایر همکاران خود دچار استرس و افسردگی شغلی [۱۵]، خطاهای دارویی و پرستاری [۱۶]، تمایل به بازنشستگی زودتر از موعد مقرر پس از استخدام شدن، عدم انگیزه کافی جهت مراقبت از بیماران و کاهش سطح مراقبت‌های ارائه شده، می‌گردند [۱۷]. در مطالعه‌ای که توسط عباسی و همکاران انجام شد، مشخص شد که میزان استرس و افسردگی در میان دانشجویان پرستاری که درجات بالایی از اهمال کاری را دارا هستند، بیشتر از حد معمول می‌باشد [۱۳]. در مطالعه‌ای دیگر که توسط رحیمی و همکاران

روش کار

نمرات حاصله بین صفر تا ۴۰ خواهد بود که نمرات بالاتر نشان دهنده میزان خوش‌بینی بالا می‌باشد. ضریب الفای کرونباخ ابزار توسط سازنده آن، ۰/۷۶٪ گزارش شد [۳۰]. در پژوهش موسوی نسب و همکاران نیز، رویی صوری و محتوای ابزار تعیین و تأیید شد و همچنین مقدار آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۷۰ به دست آمد که گویای اعتبار بالای پرسشنامه می‌باشد [۳۱]. پس از تکمیل پرسشنامه‌ها توسط نمونه‌ها به صورت قلم و کاغذ، پرسشنامه‌ها جمع آوری شد.

پس از تصویب طرح در شورای پژوهشی کمیته تحقیقات سل و بیماری‌های ریوی دانشگاه علوم پزشکی تبریز و دریافت کد اخلاق به شماره IR.TBZMED.REC.1397.496 انجام شد و رضایت آگاهانه توسط تمامی شرکت‌کنندگان تکمیل شد و توضیحات لازم در رابطه با تحقیق و اهداف پژوهش و اطمینان از محرمانه بودن اطلاعات ارائه شد.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS نسخه ۱۹ و روش‌های آمار توصیفی (فراوانی، درصد فراوانی) جهت گزارش اطلاعات جمعیت‌شناختی و آمار تحلیلی (ضریب همبستگی پیرسون) برای یافتن ارتباط بین اهمال کاری، خوشبینی و همچنین ارتباطات آنها با ترم‌های تحصیلی دانشجویان استفاده شد. لازم به ذکر است میزان P کمتر از ۰/۰۵ معنی دار در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

نتایج حاکی از آن بود که ۱۶۴ دانشجو دختر بودند، میانگین و انحراف معیار سن دانشجویان شرکت‌کننده در مطالعه برابر $19/35 \pm 19/70$ سال بود، بیشترین فراوانی دانشجویان در دانشگاه علوم پزشکی تبریز (۹۰ دانشجو) و کمترین آنان در دانشگاه بوکان (۱۰ دانشجو) مشغول به تحصیل بودند. دانشجویان ترم ۴ دارای بیشترین فراوانی (۶۱ دانشجو) و دانشجویان ترم ۱ (۲۱ دانشجو) نیز کمترین فراوانی را داشتند. ۳۰ نفر دانشجویان (۹/۵ درصد) نیز متأهل بودند. نتایج اطلاعات دموگرافیک دانشجویان شرکت‌کننده در مطالعه به تفکیک دانشگاه محل تحصیل در جدول ۱ آورده شده است.

این پژوهش یک مطالعه توصیفی-همبستگی می‌باشد که در طول سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ در دانشگاه‌های علوم پزشکی شمال غرب ایران حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران با میزان حجم جامعه برابر ۱۳۰۰ دانشجو با سطح خطای پنج درصد اندازه‌گیری شد و افزایش ده درصدی به علت احتمال ریزش نمونه در حجم نهایی لحاظ شد. نمونه‌های پژوهش به روش نمونه‌گیری در دسترس وارد مطالعه شده و شامل دانشجویان پرستاری شاغل به تحصیل در دانشگاه‌های علوم پزشکی تبریز (۹۰ نفر)، ارومیه (۷۰ نفر)، اردبیل (۷۰ نفر)، مراغه (۳۰ نفر)، خوی (۳۰ نفر)، میاندوآب (۱۵ نفر) و بوکان (۱۰ نفر) با رعایت معیارهای ورود (دانشجوی کارشناسی پیوسته پرستاری) و خروج (عدم سلامت روانی، اشتغال به حرفه پرستاری در بیمارستان) وارد مطالعه شدند. ابزار مورد استفاده در مطالعه حاضر، پرسشنامه بود، پرسشنامه‌های مورد استفاده شامل سه قسمت بود، قسمت اول اطلاعات جمعیت‌شناختی بود؛ این پرسشنامه شامل سوالاتی از قبیل سن، جنس، وضعیت تأهل و ترم تحصیلی بود. قسمت دوم پرسشنامه، چک لیست اهمال‌کاری تاکمن بود. این پرسشنامه یک مقیاس خودگزارشی ۱۶ ماده‌ای است که بر مبنای طیف لیکرت چهار نقطه‌ای طراحی شده است که جواب‌ها به صورت کاملاً موافقم (بیشترین نمره = ۴) تا کاملاً مخالفم (کمترین نمره = ۱) هستند، طیف نمرات حاصله بین ۱۶ تا ۶۴ خواهد بود که گرفتن نمره بالا در این مقیاس نشانه تعلق بالا در آن است. تاکمن پایایی این پرسشنامه را ۰/۸۶ گزارش کرده است [۲۸]. در پژوهش کریم سواری در ایران، مقدار آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۸۵ به دست آمد که گویای پایایی بالای پرسشنامه است؛ رویی صوری ابزار نیز مورد تأیید محققین قرار گرفت [۲۹].

قسمت سوم پرسشنامه، چک لیست خوش‌بینی شی‌یر و کارور می‌باشد که این آزمون در سال ۱۹۹۴ به وسیله شی‌یر و کارور تهیه شده است. شامل ده جمله است که وضعیت خوش‌بینی/بدبینی فرد را بیان می‌کند نمره گذاری آن بر اساس مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت است. به این صورت که نمره (۰) به معنای آن است که فرد کاملاً با جمله مخالف و نمره (۴) به معنای آن است که با آن جمله کاملاً موافق است؛ طیف

جدول ۱: اطلاعات جمعیت‌شناختی دانشجویان کارشناسی پرستاری دانشگاه‌های علوم پزشکی شمال غرب ایران

وضعیت تأهل	جنسیت			میانگین $\pm$ انحراف معیار
	مجرد	پسر	دختر	
متأهل				
۱۶	۷۴	۴۸	۴۲	$19/14 \pm 1/57$
۲	۶۸	۳۴	۳۶	$20/01 \pm 1/60$
۹	۶۱	۳۰	۴۰	$19/70 \pm 1/68$
۰	۳۰	۱۲	۱۸	$20/90 \pm 2/01$
۲	۲۸	۱۴	۱۶	$20/10 \pm 1/19$
۰	۱۵	۹	۶	$19/16 \pm 0/78$
۱	۹	۴	۶	$18/91 \pm 0/68$
۳۰	۲۸۵	۱۵۱	۱۶۴	$19/70 \pm 1/35$

دانشجویان ترم هشت مشاهده شد؛ میزان نمره کسب شده خوشبینی در این دانشجویان برابر $28/95 \pm 0/4/21$ بود. بر اساس نمرات کسب شده مشخص گردید که دانشجویان آخر (۱۶/۵ درصد دانشجویان) اهمال‌کارترین دانشجویان بودند؛ از طرفی دیگر همان دانشجویان

کمترین نمره اهمال‌کاری در مطالعه حاضر در دانشجویان ترم یک مشاهده شد، میزان این نمره برابر $30/14 \pm 0/3/19$ بود که نشان دهنده میزان تعلق پایین دانشجویان ترم یک نسبت به سایر دانشجویان می‌باشد. در زمینه خوشبینی نیز بیشترین نمره کسب شده در

میانگین (انحراف معیار) نمرات خوشبینی و اهمال کاری به ترتیب برابر $0.4/0.1 \pm 0.32/0.69$ و $0.3/0.5 \pm 0.25/0.47$ بود؛ ارتباط معنادار منفی بین نمره کل خوشبینی و اهمال کاری مشاهده شد به طوری که با افزایش یک متغیر، نمره متغیر دیگر کاهش یافته است $(P = 0.001, r = -0.229)$. میانگین (انحراف معیار) نمرات خوشبینی و اهمال کاری و ارتباط آنان در ترم‌های مختلف در جدول ۲ آورده شده است.

خوشبین ترین گروه بودند $(P = 0.012, r = -0.118)$. قوی ترین ارتباط بین دو متغیر اهمال کاری و خوشبینی در دانشجویان ترم سه مشاهده شد به طوری که نتایج همبستگی پیرسون حاکی از همبستگی ضعیف این دو متغیر در دانشجویان ترم سه بود $(P = 0.001, r = -0.230)$. همچنین در بقیه ترم‌ها، همبستگی بین دو متغیر یاد شده در سطح ضعیف مشاهده شد.

جدول ۲: نمرات خوش‌بینی و اهمال کاری به تفکیک ترم تحصیلی دانشجویان کارشناسی پرستاری دانشگاه‌های علوم پزشکی شمال غرب ایران

ترم	میانگین و انحراف معیار نمره اهمال کاری	میانگین و انحراف معیار نمره خوشبینی	P Value	ضریب همبستگی پیرسون	تعداد دانشجویان
ترم ۱	$3.0/1.4 \pm 0.3/1.9$	$2.3/1.8 \pm 0.2/1.85$	0.01	-0.229	21
ترم ۲	$3.0/1.8 \pm 0.3/1.61$	$2.3/1.9 \pm 0.2/1.91$	0.012	-0.118	40
ترم ۳	$3.1/1.55 \pm 0.3/1.80$	$2.4/2.1 \pm 0.3/2.01$	0.001	-0.230	18
ترم ۴	$3.2/1.9 \pm 0.3/1.89$	$2.5/1.1 \pm 0.3/2.5$	0.004	-0.220	61
ترم ۵	$3.3/1.7 \pm 0.4/2.04$	$2.5/1.4 \pm 0.3/1.59$	0.004	-0.220	29
ترم ۶	$3.3/1.96 \pm 0.4/2.1$	$2.6/1.85 \pm 0.4/2.05$	0.012	-0.118	54
ترم ۷	$3.4/2.9 \pm 0.4/1.52$	$2.7/1.9 \pm 0.4/1.6$	0.10	-0.120	40
ترم ۸	$3.5/3.4 \pm 0.4/1.85$	$2.8/1.95 \pm 0.4/2.1$	0.012	-0.118	52
کل	$3.2/1.69 \pm 0.4/2.01$	$2.5/1.47 \pm 0.3/1.50$	0.001	-0.229	215

بحث

گذشت زمان بر میزان خوش‌بینی دانشجویان افزوده می‌شود به طوری که دانشجویان ترم اول کمترین میزان و دانشجویان ترم آخر بیشترین میزان خوش‌بینی را در مطالعه حاضر داشتند. Reyes در قسمتی از مطالعه مروری خود معتقد است که هرچه بر ترم‌های تحصیلی دانشجویان افزوده می‌شود میزان خوش‌بینی آنان نیز بیشتر می‌شود، وی معتقد است که دانشجویان با گذشت زمان وقتی متوجه می‌شوند که خوش‌بینی موجب کاهش استرس‌شان می‌شود و همین آرامش تاثیرات مثبتی بر نتایج تحصیلی آنان خواهد داشت، با گذشت زمان خوشبین تر می‌شوند [36]. Feldman و Kubota نیز در مطالعه خود بیان کردند که هرچه سطوح خوش‌بینی در دانشجویان بالاتر باشد میزان نمره امتحانی آنان نیز بالاتر خواهد بود؛ آنان ارتباط معنی داری بین نمره بالا و خوش‌بینی بالا یافتند و بیان می‌کنند که بهتر است، دانشجویان جهت فراگیری دروس خود به شیوه‌های ارتقای خوش‌بینی آشنا شوند؛ در مطالعه آنان بر خلاف مطالعه حاضر ارتباطی بین ترم تحصیلی و نمره خوش‌بینی یافت نشد [37].

قسمت دیگری از مطالعه حاضر به بررسی نمره اهمال کاری دانشجویان پرستاری می‌پردازد که نتایج نشان دهنده میزان بالای تعلل و اهمال کاری دانشجویان می‌باشد. نتایج مطالعه حاضر با مطالعه Deemer و همکاران [11] و Sattler و همکاران [9] همسو می‌باشد. در این میان Sattler و همکاران معتقد هستند که شیوع بالای اهمال کاری در جوانان و دانشجویان موضوعی می‌باشد که دلایل مختلفی همچون عدم انگیزه تحصیلی، مشکلات روان‌شناختی و سختی رشته تحصیلی بر آن مؤثر هستند و پیشنهاد می‌کنند، اقداماتی جهت افزایش انگیزه تحصیلی در دانشجویان جهت کاهش اهمال کاری در آنان انجام شود [12]. از طرفی دیگر Kim و همکاران نیز در مطالعه متاآنالیز خود بیان می‌کنند که با توجه به اثرات منفی و نامطلوبی که به دنبال شیوع بالای اهمال کاری در دانشجویان به وجود می‌آید، باید روش‌های علمی

براساس نتایج یافته‌ها، مشخص شد که بین میانگین کل خوش‌بینی با میانگین کل اهمال کاری ارتباط آماری معنی دار وجود دارد. همچنین براساس تفسیر یافته‌ها مشخص شد که دانشجویان از میزان خوش‌بینی متوسطی و اهمال کاری بالایی برخوردارند. بر اساس نتایج مطالعه حاضر، ارتباط معنی‌دار آماری بین اهمال کاری و خوشبینی در دانشجویان مشاهده شد که نتایج مطالعه حاضر با مطالعه Fernández و همکاران [32]، Haanstra و همکاران [33] و Hinz و همکاران [34] همسو می‌باشد. خوش‌بینی که به معنای امیدوارانه‌ترین دیدگاه نسبت به موضوع می‌باشد، می‌تواند در طول زمان موجب اهمال کاری در دانشجویان گردد؛ همچنین این خصوصیت از جمله خصوصیات می‌باشد که با تلقین نگرش مثبت در فرد، فرد را نسبت به آینده امیدوار نموده و از عوامل به تأخیر انداختن وظایف فردی می‌باشد که در نهایت فرد را به سمت اهمال کاری سوق می‌دهد [36]. از طرفی دیگر Bates معتقد است که خوش‌بینی با اهمال کاری ارتباطی ندارد و هرچه فرد خوشبین تر باشد، احتمال اینکه از زیر وظایف خود شانه خالی کند، کمتر می‌شود؛ زیرا فرد خوش‌بین نسبت به آینده امیدوار است و همین امیدواری موجب کاهش میزان استرس و اضطراب در دانشجویان می‌شود و کاهش استرس و اضطراب موجب پیشرفت تحصیلی و افزایش انگیزه تحصیلی می‌گردد [35]؛ نتیجه مطالعه Bates با مطالعه حاضر همسو نمی‌باشد.

بر اساس نتایج مطالعه حاضر، میزان خوش‌بینی در دانشجویان پرستاری در سطح متوسطی می‌باشد؛ به نظر کمپ این امر می‌تواند در عده‌ای از افراد موجب نتایج منفی و در عده‌ای دیگر موجب نتایج مثبت گردد. به نظر Camp خوش‌بینی در دانشجویان پرستاری با کاهش سطح استرس موجب تمایل بیشتر آنان به کار در کارگاه مهارت‌های بالینی و افزایش سطح مهارت آنان می‌گردد. نتایج مطالعه حاضر با عقیده Camp همسو می‌باشد [30]. نتایج مطالعه حاضر نشان داد که با

مطالعه حاضر شده است؛ به نظر می‌رسد خوشبینی از عوامل مؤثر بر اهمال کاری دانشجویان می‌باشد که تغییر در آن موجب تغییر در درجات اهمال کاری دانشجویان می‌گردد.

نتیجه‌گیری

محققین مطالعه حاضر چنین نتیجه‌گیری می‌کنند که خوشبینی (به عنوان متغیر مستقل) می‌تواند موجب اهمال کاری (به عنوان متغیر وابسته) در دانشجویان شود. استفاده از نتایج این مطالعه، می‌تواند راهنمای مطالعات آتی جهت بررسی دلایل اهمال کاری دانشجویان و همچنین چرایی افزایش خوشبینی با افزایش اهمال کاری باشد. محققین انجام مطالعات بنیادی در این زمینه همچون عوامل مؤثر بر خوشبینی و اهمال کاری را پیشنهاد می‌کنند.

سپاسگزاری

مقاله حاضر برگرفته از پژوهش مصوب در شورای تخصصی پژوهش مرکز تحقیقات سل و بیماری‌های ریوی و کمیته اخلاق پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز مورخ ۱۳۹۷/۰۶/۲۱ به کد اخلاق شماره IR.TBZMED.REC.1397.496 می‌باشد.

References

- Pala A, Akyıldız M, Bağcı C. Academic procrastination behaviour of pre-service teachers of Celal Bayar University. *Proc Soc Behav Sci*. 2011;29:1418-25.
- Klingsieck KB. Procrastination: When good things don't come to those who wait. *Eur Psychol*. 2013;18(1):24.
- Rostamoghli Z, Mosazade T, Rezazadeh B, Rostamoghli S. The role of procrastination, self-regulation and meta cognitive beliefs in predicting alexitimea and academic burnout in female high school students. *J Sch Psychol*. 2013;2(3):79-96.
- Moshtagi S, Moayad Far H. The Role of Psychological Capital Components (Hope, Optimism, Resiliency and Self-Efficacy) and Achievement Goals Orientation in Predicting Academic Procrastination in Students. *Biq J Cogn Strategies Learn*. 2017;5(8):61-78.
- Mizanid S, Hosseini S, Sohrabi N. The relationship between basic psychological needs and self-regulated learning with academic procrastination. *Report Opinion*. 2015;7:16-23.
- Kármen D, Kinga S, Edit M, Susana F, Kinga KJ, Réka J. Associations between academic performance, academic attitudes, and procrastination in a sample of undergraduate students attending different educational forms. *Proc Soc Behav Sci*. 2015;187:45-9.
- Hussain I, Sultan S. Analysis of procrastination among university students. *Proc Soc Behav Sci* 2010;5:1897-904.
- You JW. Examining the effect of academic procrastination on achievement using LMS data in e-learning. *J Educ Technol Soc* 2015;18(3):64.
- Patrzek J, Sattler S, van Veen F, Grunschel C, Fries S. Investigating the effect of academic procrastination on the frequency and variety of academic misconduct: a panel study. *Stud High Educ* 2015;40(6):1014-29.
- Reiss AL. Experiential avoidance as a moderator of the relationship between worry and academic procrastination. 2016.
- Deemer ED, Smith JL, Carroll AN, Carpenter JP. Academic procrastination in STEM: Interactive effects of stereotype threat and achievement goals. *Career Dev Q*. 2014;62(2):143-55.
- Grunschel C, Patrzek J, Klingsieck KB, Fries S. "I'll stop procrastinating now!" Fostering specific processes of self-regulated learning to reduce academic procrastination. *J Prev Interv Community*. 2018;46(2):143-57. doi: 10.1080/10852352.2016.1198166 pmid: 29485385
- Abbasi M, Dargahi S, Mehrabi A. The role of student stressors in predicting procrastination and academic burnout among nursing students. *Iran J Med Educ* 2015;15:293-303.
- Haghani H. The Relationship between Academic Procrastination, Academic Achievement, and Self-Efficacy in Nursing Students of Tehran University of Medical Sciences. *Iran J Med Educ* 2014;14(1):32-40.
- Rezaei B, Yarmohammadian MH, Mahmoodzadeh Ardakani H. The relationship between nurse managers' leadership styles and procrastination in nursing staff in isfahan social welfare hospitals. *Sci J Hamadan Nurs Midwifery Fac*. 2017;25(1):60-8.
- Yarmohammadian MH, Mahmoodzadeh Ardakani H. Assessing the prevalence of organizational procrastination and the associated factors among

- nursing and midwifery staff. *Q J Nurs Manage.* 2016;5(1):17-28.
17. Khoshouei MS. Prediction of Procrastination Considering Job Characteristics and Locus of Control in Nurses. *J Holist Nurs Midwifery.* 2017;27(2):27-35.
  18. Rahimi L, Ahmadean H, Moslemi B, Ghaderi N. The efficacy of mindfulness based stress reduction on the procrastination reduction Nurses city of Marivan. *Zanko J Med Sci.* 2014;15(46):29-39.
  19. Carver CS. Optimism. *Encyclopedia of quality of life and well-being research:* Springer; 2014. p. 4500-3.
  20. Imbs J, Mejean I. Elasticity optimism. *Am Econ J Macroecon* 2015;7(3):43-83.
  21. Carver CS, Scheier MF. Dispositional optimism. *Trends Cogn Sci.* 2014;18(6):293-9. doi: [10.1016/j.tics.2014.02.003](https://doi.org/10.1016/j.tics.2014.02.003) pmid: 24630971
  22. Qamar S, Baday YI, Lee S, Healy J. Positive Optimism and Palliative Chemotherapy: Does It Really Effect Symptom Burden?(S757). *J Pain Symptom Manage.* 2018;55(2):688.
  23. Carver CS, Scheier MF. Optimism, Coping, and Well-Being. *The Handbook of Stress and Health: A Guide to Research and Practice* 2017. p. 400-14.
  24. Segerstrom S, Carver C, Scheier M. Optimism and Pessimism. *The Happy Mind: Cognitive Contributions to Well-Being* 2017. p. 195.
  25. Segerstrom SC, Carver CS, Scheier MF. Optimism. *The Happy Mind: Cognitive Contributions to Well-Being:* Springer; 2017. p. 195-212.
  26. Bachmann R, Elstner S. Firm optimism and pessimism. *Eur Econ Rev* 2015;79:297-325.
  27. Camp N. *The relationship of a course grade to hope and optimism in nursing students' academic success.* Alabama, USA: The University of Alabama; 2016.
  28. Tuckman BW. The development and concurrent validity of the procrastination scale. *Educ Psychol Meas.* 1991;51(2):473-80.
  29. Savari K. Build and validate the academic procrastination test. *JEM.* 2016;2(5):1-15.
  30. Scheier MF, Carver CS, Bridges MW. Distinguishing optimism from neuroticism (and trait anxiety, self-mastery, and self-esteem): a reevaluation of the Life Orientation Test. *J Pers Soc Psychol.* 1994;67(6):1063-78. pmid: 7815302
  31. Mousavinasab A, Taghavi H. Optimism-Pessimism and Coping Strategies: Predicting Psychological Adaptation in Adolescents. *Iran J Cardiovasc Pract.* 2007;12(4):380-9.
  32. Fernández González L, González Hernández A, Trianes Torres MV. Relationships between academic stress, social support, optimism-pessimism and self-esteem in college students. *Electron J Res Educ Psychol.* 2015;13(1):111-30.
  33. Haanstra TM, Tilbury C, Kamper SJ, Tordoir RL, Vliet Vlieland TP, Nelissen RG, et al. Can Optimism, Pessimism, Hope, Treatment Credibility and Treatment Expectancy Be Distinguished in Patients Undergoing Total Hip and Total Knee Arthroplasty? *PLoS One.* 2015;10(7):e0133730. doi: [10.1371/journal.pone.0133730](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0133730) pmid: 26214176
  34. Hinz A, Sander C, Glaesmer H, Brahler E, Zenger M, Hilbert A, et al. Optimism and pessimism in the general population: Psychometric properties of the Life Orientation Test (LOT-R). *Int J Clin Health Psychol.* 2017;17(2):161-70. doi: [10.1016/j.ijchp.2017.02.003](https://doi.org/10.1016/j.ijchp.2017.02.003) pmid: 30487891
  35. Bates TC. The Glass is Half Full and Half Empty: A population-representative twin study testing if Optimism and Pessimism are distinct systems. *J Posit Psychol.* 2015;10(6):533-42. doi: [10.1080/17439760.2015.1015155](https://doi.org/10.1080/17439760.2015.1015155) pmid: 26561494
  36. Reyes AT, Andrusyszyn MA, Iwasiw C, Forchuk C, Babenko-Mould Y. Resilience in Nursing Education: An Integrative Review. *J Nurs Educ.* 2015;54(8):438-44. doi: [10.3928/01484834-20150717-03](https://doi.org/10.3928/01484834-20150717-03) pmid: 26230163
  37. Feldman DB, Kubota M. Hope, self-efficacy, optimism, and academic achievement: Distinguishing constructs and levels of specificity in predicting college grade-point average. *Learn Individ Differ* 2015;37:210-6.
  38. Kim KR, Seo EH. The relationship between procrastination and academic performance: A meta-analysis. *Pers Individ Differ* 2015;82:26-33.
  39. Steel P, Klingsieck KB. Academic procrastination: Psychological antecedents revisited. *Austr Psychol* 2016;51(1):36-46.

Relationship between Procrastination and Optimism in Undergraduate Nursing Students of Medical Sciences Universities of Northwest Iran-1397

Mehdi Khanbabayi Gol ¹, Reyhaneh Mirmazhari ², Abasali Dorosti ^{3,*}

¹ MSc in Nursing Education, Nursing Research Committee, Imam Reza Hospital, Tuberculosis and Lung Disease Research Center, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran

² BSc of Nursing, Tabriz University of Medical Sciences, Imam Reza Hospital, Tabriz, Iran

³ Assistant Professor, Anesthesia Group, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran

* **Corresponding author:** Abasali Dorosti, Assistant Professor, Anesthesia Group, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran. E-mail: Dorostia44@yahoo.com

Received: 17 Oct 2018

Accepted: 28 Nov 2018

Abstract

Introduction: Nursing students' work can have irreparable effects. There are many factors that affect optimism. Optimism is one of the factors that the effects on the person who is ostracizing are unclear. Therefore, we decided to the purpose of this study was to investigate the relationship between optimism and negligence in nursing students.

Methods: In this descriptive correlational study conducted in the northwest of the year 1395, 315 nursing students were entered into the study using available sampling method and the relationship between optimism and negligence using Tuckman's negligence questionnaire and optimism with the use of Inferential statistics of Pearson correlation and SPSS software version 19 were used. $P < 0.05$ was considered significant.

Results: The mean and Standard deviation of students' negligence (25.47 ± 03.50) was high, while the mean and Standard deviation of optimism (32.69 ± 04.01) was moderate and had a statistically significant relationship ($P = 0.001$). Meanwhile, the average of effective negligence and optimism increased with increasing term. The lowest grade of optimism and Procrastination was observed in semester 1 students and most in the last semester.

Conclusions: Optimism and Procrastination in the students participating in this study had high levels that had a significant relationship with each other, On the other hand, it was observed that an increase in optimism led to the neglect of the students' study. Researchers are proposing fundamental studies, as well as factors influencing optimism and negligence.

Keywords: Procrastination, Optimism, Nursing Student